

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punct. Diff. 3. Proponitur alius modus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

Punctum Difficultatis 3.

Proponitur alius modus.

utque sola participatio specialis naturæ divinæ in genere moris, ut dixi Præm. 6. præcipue cum PP. hanc participationem naturæ divinæ, includam in gratia tribuant ipsi, ut, dixi Præm. 7.

DICES 1. Non est participatio naturæ divinæ, gratia in opponendo se peccato: quia sanctitas divina excludit etiam venialem culpam: cum tamen gratia non excludat.

RESPONDETUR inprimis. Sanctitas divina non opponitur etiam nisi mortali: quia hoc quod est ex objecto veniale, respectu Dei est mortale, adferret enim ei negationem omnis possibilis sanctitatis, & deperditionem esse divini, quæ damna aggravant illam venialitatem usque ad mortale. Ergo mortali, tam se opponit sanctitas divina, ac gratia. Deinde sufficit ut hæc participatio, sit inadæquata participatio Divinitatis.

INSTABIS. Ergo saltem non opponitur gratia omni peccato.

RESPONDETUR. Opponi omni peccato, non ita ut debeat illi cedere, sed ita ut sit principium ne ponatur veniale, & ut positum expellatur.

DICES 2. Non esse participationem naturæ divinæ gratiam: quia non est radix reliquarum perfectionum, nempe fidei, & spei.

RESPONDETUR. Prædictorum habituum gratiam non esse radicem emanativè, sed exigitivè, exigendo scilicet, ut à Deo immediatè ponatur. Sicut calor est passio ignis, licet antecederet ad formam ignis, ab alio ponatur nempe agente.

DICES 3. Possibilis est per nos substantia naturæ suæ impeccabilis, hæc diceret participationem naturæ divinæ inesse sanctæ, & tamen non esset gratia.

RESPONDETUR. Fore illam substantiam similem in hoc quod est, non esse principium peccandi: quia tamen non est principium sanctarum nonnisi operationum: defacto enim eliceret multas operationes quæ non essent formaliter sanctæ, exercendo scil. operationes suarum potentiarum naturalium, sit ut dicat inadæquatè similem participationem, adeoque insufficientem, ut habeat formalitatem naturæ, cum tamen gratia sit principium nonnisi sanctarum operationum; formalitasque naturæ ex vi suæ definitionis utrumque, deposcat. Deinde illa natura diceret participationem naturæ divinæ in ordine non excedenti, gratia in ordine excedenti, de quo ordine hic agitur.

INSTABIS. Possibilis est gratia quæ nullam oppositionem dicat peccato.

RESPONDETUR Neg. Antecedens. Nam quæcunque possibilis gratia, ex definitione fundata in Sancto Petro, est participatio Divinitatis in genere mortis, hæc autem excludit peccatum.

Præmemoria P. Gaspar Druzicki, vir in Spiritualibus, qualem sæcula ferunt, notus aliquibus editis opusculis, sed major in iis, quæ digna sunt ut edantur: in Fasciculo Exercitiorum, Exercitio circa Angelos, imaginatur distinctionem Chorum factam, secundum expressionem huius vel illius perfectionis divinæ, dicitq; v.g. Cherubinos exprimere suâ substantiâ sapientiam divinam &c. similia. Hanc ejus imaginationem ad præsentem materiam transfero scholastico more.

PRÆMITTO 1. S. Th. asserere quod gratia sit expressio divinæ bonitatis. Habet id 1. 2dæ. q. 110. a. 2. dicitque in Corp. præter auxilium speciale, quo Deus hominem movet ad agendum, ponendum etiam esse in anima iustificatorum habitum gratiæ; rationemq; dat: quia non est conveniens, quod Deus provideat minùs his, quos diligit ad supernaturale bonum habendum, quàm creaturis quas diligit ad naturale bonum habendum, creaturis autem naturalibus sic providet, ut non solum moveat illas ad actus naturales, sed etiam largiatur illis formas & virtutes quasdam, quæ sunt principia actuum, ut secundum se ipsas inclinentur ad huiusmodi motus. Hinc & illis quos movet ad consequendum bonum supernaturale æternum, aliquam formam & qualitatem dat, & hæc qualitas est donum gratiæ, quod agit in animam non quidem per modum causæ efficientis, sed per modum causæ formalis; sicut albedo facit album. Hoc posito comparat inter se animam & gratiam, quæritq; quid horum duorum sit nobilius. Subditque. *Est enim, inquit, nobilior, quàm natura anima, in quantum est expressio vel participatio divina bonitatis.* Similia habet ibidem qu. 112. a. 1. in Corp. Ubi quærens, An solus Deus sit causa gratiæ? Respondet affirmativè, necesse est quod solus Deus deificet, communicando consortium divinæ naturæ per quandam similitudinem participationem, sicut impossibile est ut aliquid igniat nisi solus ignis. Idem inculcat. q. 113. a. 4. in Corp. & 3. p. q. 2. a. 10. ad 1. *Gratia, inquit, quæ est accidens est quadam similitudo Divinitatis participata in homine.* Ubi S. Th. non simpliciter participationem, sed similitudinem participatam, gratiam appellat, idemque repetit q. 3. a. 4. ad 3. *Assumptio quæ fit per gratiam adoptionis terminatur ad quandam participationem divinæ naturæ, secundum quandam assimilationem ad bonitatem illius.* Idem repetit ibidem q. 62. a. 2. in Corp. *Gratia secundum se considerata perficit essentiam anima, in quantum participat quandam similitudinem Divini esse.*

PRÆMITTO 2. *Uniplicem cogitari posse participationem divinæ bonitatis.* Inprimis: communem

(T) 2

nem

nem quibuscunque entibus, quæ etiam participant, & assimilantur divino esse & bono esse, per bonitatem suam physicam, & hæc est communis omnibus entibus; Alia est similitudo & expressio divinæ bonitatis, quæ ea prædicata in creatura, quæ in se continet naturam divinam, in se creatæ exprimat per modum imaginis proportionatæ, quo modo verbum mentis dicitur expressio objecti: quæ ea prædicata quæ res in se continet intentionaliter repræsentativeque habet.

PRÆMITTO 3. *Non implicare ut detur aliqua creata qualitas expressiva naturæ divine.* Ratio. Tum quia, quæ in hoc implicantiæ? Habeturque vestigium in similibus imaginibus: Nam character per aliquos Doctores est signum naturale ducens in notitiam baptismi collati, non ad placitum, ut statua hominis non ad placitum effigiat hominem; nec ad placitum multa symbola res nobis exprimunt, ut Iris exprimit deciduam pluviam. Hinc cuicumque nationi proponantur, interdum eundem sui sensum ingenerant. Tum quia vel implicaret ideo dicta qualitas: quia esset accidens; & hoc non, quia visio Beata est accidens, & tamen est expressio Deitatis; vel ex eo: quia illa qualitas non esset quid intentionale & cognitio, sed non est de ratione expressivi, esse cognitionem, ut videre est etiam in pictis imaginibus; vel ex eo, quia Deus est quid increatum, secus illa qualitas. Et hoc non, quia cognitio est quid creatum, & tamen exprimens increatam Deitatem; & si datur expressivum naturæ divinæ per modum principii: nempe Lumen gloriæ, cur non dabitur expressivum per modum imaginis? Tum quia usitatum est S. Th. à proportionem naturalium arguere ad supernaturalia & altiora. Cum ergo in creatis dentur tot modi artificiat, exprimendi ejusdem objecti; cur etiam non dabuntur plures expressiones naturæ, bonitatisque divinæ.

PRÆMITTO 4. *Ex vi Phrasium PP. sequi, gratiam esse expressivam divine bonitatis.* Præter Auctoritates S. Thom. innuit idem Locus sup. cit. S. Aug. ep. 120. ubi dicit. *Ipsa Dei justitia nos sumus*, cumque non simus Dei Justitia entitative, erimus vi gratiæ repræsentative, quæ phrasim est Aristotelis, qui notitiam appellat objectum in cognoscente, h. e. repræsentative. Cyrillus contra Anthropomorphitas cap. 3. *Cum vos, inquit, Sanctificatio & justitia in Deum transformet*; Certè autem non transformatur substantialiter. Ergo per modum expressivi, & imaginis Deitatis, quæ simili phrasi docet Aristot. intellectum fieri alia quorum habet formas; quod fieri alia, est per repræsentationem. Item Cyrillus dial. 7. de Trinit. loquens de Adami sanctificatione, impressa in illo est divinæ imago naturæ. Hier. ad cap. 4. ep. ad Ephes. *Signati sumus Spiritu Dei Sancto, ut & Spiritus noster, & anima imprimantur signaculo Dei, ut illam recipiamus imaginem, & similitudinem, ad quam in exordio conditi sumus.*

Basil. 5. contra Eunom. *Quod si homines ad similitudinem informare materias nequeunt aliter, nisi ideas ipsorum participant, quomodo ad Dei similitudinem ascendet creatura, nisi divini characteris sit particeps.* Ubi Basil. ad idealem expressionem Deitatis revocat gratiam, & ad characterem Deitatis.

PRÆMITTO 5. *In quonam stabit reipsa, hæc similitudo gratiæ ad naturam divinam?* Habetur imprimis hæc similitudo relationem transcendentalem ad Deum; non quomodocunque, & quæ sit illi communis cum aliis rebus, live naturalibus live supernaturalibus, sed insuper habebit relationem transcendentalem in ratione similitudinis; & quia relatio supponit fundamentum per modum prioris, hoc nihil aliud erit nisi imago quædam spiritualis naturæ divinæ; ita ut in gratia reperatur ejusmodi prædicatorum conjunctio, ut si illa penetraretur deveniatur in notitiam Sanctitatis divinæ, habentque simul illa prædicata gratiæ vim sanctificandi; ita ut ex illis intuitivè & ut sunt cognitis, cognoscatur natura divina ad eum modum, quo si non cognito intuitivè Deo, cognoscetur intuitivè visio alicujus Beati, hoc ipso nosceretur Deus, licet adhuc non in se, nec beatificativè: ut suppono ex 1. p. *His præmissis*

EXPLICATUR. Quid sit gratiam esse specialem participationem, & consortium naturæ divinæ. Gratia per S. Th. est expressio divinæ bonitatis, ut dixi Præm. 1. & quidè non tantum propter participationem communem aliis creaturis in esse divino, sed ex quadam similitudine, ut dixi Præm. 2. Cumque non implicet qualitas expressiva naturæ divinæ; ut dixi Præm. 3. & cum Auctoritates PP. tribuant illam gratiam, ut dixi Præm. 4. sunt gratia sit talis expressio, quæ ipsa expressio non stabit tantum in aliqua relatione ad naturam divinam, sed dicet relationem similitudinis ad eandem licet imperfectam. Cujus fundamentum erit esse imaginem quandam spirituales naturæ divinæ prout natura est, & sancta est, consequenter specialis participatio naturæ divinæ competens gratiæ stabit in hac similitudine ad divinam naturam.

INFERO 1. Independentem ab omni appropriatione divina in ratione filii, constituit creaturam justificatam ipsa infusione gratiæ, ita ut ad filiationem specialis favor non sit necessarius præter ipsam infusionem gratiæ, præsupposita condonatione peccati. Ratio. quia sufficit ad filiationem naturalem habere naturam similem. Ergo magis ad filiationem adoptivam sufficit prædicta similitudo. Non ego tamen quod favor divinus consequatur infusionem qualitatis hujus.

INFERO 2. Filiationem quam nos admittimus, esse minorem naturalem; majorem merè adoptivam: quia merè adoptiva solam moralitatem importat sine contributione alicujus physice participationis in natura.

INFE.

R. P.
THE MLC
ZIANOWS.
Tom. 1. e.
D. V.

INFERO 3. Independentem ab extrinseco pacto, convenit quidem gratiæ radicale jus ad gloriam: Si enim filii & hæredes, non tamen proximum & completum, de quo consulantur dicenda de Merito.

DIFFICULTAS III.

De oppositione Gratia cum Peccato.

VIDEANTUR dicta in Matth. de Pœnit. quod scilicet seculâ condonatione divina, possint secum stare peccatum & gratia: Nunc Universalis quaeritur, de alia specie distincta Gratia, cui sit impossibile, stare cum peccato.

DICENDUM est: *Non esse possibilem talem qualitatem.* Est contra Rozmer ex Auctoribus discurrentem pag. 137.

PROBATUR 1. Quia & non posset stare cum peccato ut supponitur, & posset stare: quia quacumque qualitate positâ, manet adhuc Deus liber, & non necessitatus, ne condonet peccatum: quia infinitudo vel simpliciter, vel secundum quid inclusa in peccato est tanta, ut nulla pulchritudo, gratiositasque creata possit esse illius se solâ depulsiva; non enim habet prædicatum opponibile ad æqualitatem illi infinitudini. Quod enim illud? Quod si positâ illâ qualitate manet adhuc Deus liber ne condonet peccatum, ergo adhuc poterit stare peccatum cum gratia: quia Deo non condonante peccatum, non potest non manere habitualiter offensa illius, quomodo enim non manet offensa, si manet offensus, & non condonans.

PROBATUR 2. Quia illa qualitas vel esset quid finitum, vel infinitum: non infinitum: quia hoc implicat; non finitum: quia à finito infinitum non est natum depelli, & exhauriri ex prædicato transitus inconsummabilis. sed etiam posito, quod illa gratia sit quid infinitum. Quæro, vel est æqualis infinitudini divinæ taxanti mortale, vel non æqualis. Si æqualis. Ergo implicat, implicat enim æqualitas cum Deo. Si non æqualis. Ergo non habet vim exhauriendæ majoris infinitudinis.

PROBATUR 3. Si esset possibilis talis qualitas esset etiam possibile meritum creatum, meritum infusionis talis gratiæ. Cur non enim? Non potest autem hoc dici: quia pura creatura per modum meriti posset abolere mortalem offensam: posset enim emereri qualitatem illius indispensabiliter expulsiivam; & tamen supponit Theologia nullam puram creaturam posse vel satisfacere, vel tollere: (hæc enim in æstimatione morali pro eodem haberentur) offensam mortalem.

ADDO per modum Conclusionis, quod ex adjuncto possit aliqua qualitas repugnare cum peccato. Ut si dicat Deus: volo cum hac qualitate nunquam stare negationem condonationis, adeoque peccatum, &c.

OBJICIT 1. Rozmer, Per multos unio hypostatica etiam prout distincta à personalitate Verbi, est talis, ut cum illa, nulla ratione consistere possit peccatum.

RESPONDETUR. Si cum unione hypostatica staret peccatum propter communicationem idiomatum in illa fundatam: hoc ipso Deus esset peccator: quod non contingeret, si cum aliis qualitatibus staret peccatum. Unde non ex vi qualitatis hoc habetur, sed ex vi termini intrinseci, quem respicit unio.

OBJICIT 2. In Deo est talis sanctitas cum qua non potest stare ullum peccatum; nec potentia peccandi. Quæ implicancia, quare tale prædicatum non sit participabile ab aliqua creatura?

RESPONDETUR. Quia nulla creatura potest habere prædicatum adæquans infinitatem divinam taxantem offensam. Deinde: Deo debet tribui omnis possibilis sanctitas: quia autem nulla creata sanctitas, est omnis possibilis sanctitas, fit, ut nulla possit esse abolitiva peccati se solâ.

OBJICIT 3. De facto conceditur gratia quæ exigit physicè remissionem peccati; ita ut per oppositum fieret illi violentia. Ergo nec implicabit qualitas, quæ ita exigit remissionem, ut hæc non possit non poni.

RESPONDETUR. Negando Conseq. quia est à minori ad majus vi affirmationis. Deinde: quia illa priori qualitate positâ, non sequeretur poni prædicatum æquale infinitudini peccati; posteriori autem qualitate positâ poneretur tale prædicatum; non potest autem poni ex dictis.

OBJICIT 4. Non implicat qualitas quæ se ipsâ pendeat immediatè a Deo. Ergo non implicat qualitas, quæ sit participatio naturæ divinæ; & simul complementum ultimum liberi decreti formaliter condonantis. Sed hæc qualitas est impossibilis cum peccato, ut per se patet.

RESPONDETUR. Negando per se patere. Quia illa qualitas non erit impossibilis ex vi essentia cum peccato; adeoque non indispensabiliter, sed ex adjuncto illius decreti, quod ipsum sicut liberum est respectu cujuscunque creatæ qualitatis; ita & assumendo illam qualitatem, non assumit illam ut se necessitantem ad condonationem. Et per hoc solvitur argumentum ejusdem 5. & 6.

INSTAT Idem. De facto albedo, si producat in subjecto capaci, debet necessario produci per actionem, quæ sit ultimum complementum liberi decreti, quo Deus vult illud subjectum esse album. Ergo non implicabit talis qualitas, quæ essentialiter exigit produci per actionem, quæ sit complementum liberi decreti condonantis Dei.

(T) 3

RESPON-